

Til lovforslag nr. L 77. Betænkning afgivet af kommunaludvalget den 30. april 1987

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om frikommuner

Udvalget har behandlet lovforslaget i en række møder og har herunder stillet spørgsmål til indenrigsministeren, socialministeren og ministeren for skatter og afgifter, som disse har besvaret dels skriftligt, dels i samråd.

Udvalget har endvidere modtaget mundtlige og/eller skriftlige henvendelser fra:

Amtsborgmesteren i Roskilde Amtskommune,
Danmarks Naturfredningsforening,
Foreningen af Skatteråd og Amtsligningsråd,
København og Frederiksberg Kommuner og
Skyldrådsforeningen.

Der er af indenrigsministeren og af nogle mindretal stillet ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger.

Herefter indstiller et *flertal* (Det Konservative Folkeparti, Venstres, Det Radikale Venstres og Kristeligt Folkepartis medlemmer af udvalget) lovforslaget til *vedtagelse* med de af indenrigsministeren stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* (Socialdemokratiets medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med det af mindretallet stillede og de af mindretallet tiltrådte ændringsforslag, idet bemærkes, at mindretallet er imod enkelte af de hjemler, der søges gennemført.

Mindretallet finder imidlertid fortsat, at antallet af banebrydende forsøg er begrænset, at regeringen bremses forsøg, som den ikke har politisk sympati for, at de økonomiske begrænsninger er en hæmsko for en række forsøg, og at sagsbehandlingen af de en-

kelte forsøg i en lang række tilfælde er for langsom og for bureaukratisk.

Der er derfor en alvorlig risiko for, at det samlede frikommuneprojekt langtfra får den betydning for nytænkning, omlægning og omstilling på det kommunale område, som var tanken. Det gælder også, selv om forsøgsperioden er foreslået udvidet med fire år, så den udløber i 1993.

Der er også grund til at advare imod, at frikommuneprojektet bliver brugt til at forsinke eller helt afvise ønskelige lovændringer under henvisning til, at et eller flere forsøg er i gang. Det gælder eksempelvis ønsket om også at give efterlønsmodtagere mulighed for, i lighed med pensionister, at få udsat betalingen af skyldige ejendomsskatter.

Socialdemokratiet finder det forståeligt, at der er et kommunalt ønske om kun at behandle frikommuneregulativer ved ét møde i kommunalbestyrelsen mod de to, der er foreskrevet i dag, men kan ikke stemme for forslaget herom, bl.a. ud fra den betragtning, at godkendelse af et frikommuneregulativ betyder, at man for en flerårig periode indfører en anden lovgivning end den hidtil gældende og end den, der gælder i resten af landet. Det er derfor et rimeligt krav, at der skal være to behandlinger også af hensyn til det ønskelige i at sikre, at befolkningen er orienteret og kan ytre sig, inden den endelige beslutning træffes.

Lovforslagets nr. 7 om halvering af fristen for at anke visse zonelovsafgørelser til Miljøankenævnet vender Socialdemokratiet sig imod. En klagefrist på 2 uger er utilladelig kort.

Af svaret på spørgsmål 12 (L 77-bil. 32) fremgår det, at de virksomheder, som tænkes

omfattet af ændringsforslag nr. 8, er en lang række stærkt forurenende virksomheder.

Socialdemokratiet finder det ikke forsvarligt, at virksomheder af den type undtages fra forhåndsgodkendelse, således som det er foreslået i ændringsforslag nr. 8. Mindretallet finder det desuden ikke forsvarligt, at ankevejledningen fjernes.

På denne baggrund og på baggrund af, at det er knap et år siden, at miljøbeskyttelsesloven blev ændret med en anden fordeling af § 5-virksomheder mellem amtskommuner og kommuner til følge, går Socialdemokratiet imod den foreslåede ændring, idet Socialdemokratiet blandt andet ønsker at se resultaterne af den ovennævnte lovændring, før man ønsker nye forsøg.

Socialdemokratiet ønsker klart at understrege, at man tiltræder ændringsforslag nr. 10 om, at staten kan delegerede dele af sine beføjelser som vejbestyrelse til en friamtskommune under den klare forudsætning, at ministeren for offentlige arbejder holder sit løfte om, at forsøget alene godkendes for Københavns Amtskommunes vedkommende og begrænses til vedligeholdelsesarbejder og mindre anlægsarbejder.

Socialdemokratiet ønsker også at præcisere, at der ikke med accepten af dette frikommuneforslag er givet hel eller delvis accept af en ændret opgavefordeling imellem staten og amtskommunerne på vejområdet.

Socialdemokratiet vil ligeledes understrege, at de foreslåede forsøg på jordlovgivningens område tiltrædes under den forudsætning, at jordlovskontoret og andre myndigheder effektivt sikrer, at jordlovgivningen overholdes, bl.a. således at fjerneje forhindres, og at der ikke skabes nye frijorder.

Videre vil man gerne pege på, at der er opstået en ejendommelig situation, efter at indenrigsministeren har stillet ændringsforslag, således at samtlige amtskommuner og Københavns og Frederiksberg Kommuner kan overtage behandlingen af de fleste miljø-sager fra Hovedstadsrådet. Derved bliver forsøget totalt, således at forstå, at der ikke er et eneste område, hvor den i loven fastsatte arbejdsfordeling i hovedstadsområdet i disse miljø-sager er i kraft.

Det rejser spørgsmålet, om man ikke i løbet af relativt kort tid bør overveje at gøre den nye retstilstand permanent.

Sluttelig vil Socialdemokratiet pege på det uheldige i, at der med ganske få ugers mellemrum er stillet ændringsforslag om nye hjemler. Det har medført, at afslutningen af behandlingen af lovforslaget ustandselig har måttet udskydes, fordi rækkevidden af de nye hjemler har skullet undersøges ved nye spørgsmål, samråd m.v., ligesom der har skullet gives mulighed for, at interesserede grupper har kunnet få foretræde for udvalget. Det ville derfor være hensigtsmæssigt, hvis fremsættelsen af lovforslag og ændringsforslag blev tilrettelagt således, at der to eller tre gange om året efter behov kan vedtages nye hjemler til forsøg, så behandlingen af frikommuneprojekterne på den måde kan fremmes.

Et andet mindretal (Socialistisk Folkepartis medlemmer af udvalget) vil ved 2. behandling af lovforslaget stemme for de af mindretallet stillede samt de af indenrigsministeren stillede og af mindretallet tiltrådte ændringsforslag, men vil i øvrigt redegøre for sin stilling til lovforslaget ved 3. behandling.

Mindretallet bemærker, at det stadig er SFs opfattelse, at frikommuneprojektet er en god og kreativ idé, der fortjener al mulig støtte i forsøget på at finde nye veje, hvorved en kommune bedre og mere hensigtsmæssigt for borgerne kan løse sine opgaver. Samtidig må SF desværre konstatere, at frikommuneforsøget i Danmark har været præget af en noget kaotisk tankegang hos specielt den tidligere indenrigsminister, men den nuværende indenrigsminister følger uden de store armsving trøstigt i det afsatte spor. Det betyder alt i alt, at frikommuneforsøgene får færre chancer for at udvikle sig perspektivrigt, så de mest vellykkede kan medføre generelle ændringer i kommunernes selvforvaltning og opgaveløsning. Der bliver indrullet ideer i projektet, som der ikke er grund til at lave forsøg med. Det drejer sig f.eks. om det tidligere vedtagne forslag om at give frikommunerne lejlighed til at opkræve afgifter ved bekæmpelse af muldvarpe samt det nuværende lovforslags bestemmelse om, at efterlønsmodtagere i en frikommune kan få lån til betaling af ejendomsskatter. I begge tilfælde er det ikke nødvendigt med forsøg. Man kan med det samme være enten for eller imod, konsekvenserne er åbenbare. Der kunne

nævnes andre eksempler, men alt i alt betyder det, at frikommuneforsøget er i gang med at udvikle sig hulter til bulter. Med til dette indtryk hører, at visse frikommuneforslag ikke bliver godkendt, fordi der i regeringen er politisk uvilje imod dem. Det er f.eks. tilfældet med det forsøg med sabbatorordninger for de ansatte, som flere frikommuner har ønsket.

Det bliver mere og mere åbenbart, at det er en fundamental fejltagelse, at der ikke generelt er sikret en vurdering af forsøgene, der foregår i et samspil mellem en central instans og de enkelte frikommuner. Det bliver meget kompliceret, for ikke at sige umuligt, at få foretaget en vurdering af de enkelte forsøg, der kan danne basis for ændringer af lovgivningen. Dermed risikerer man, at forsøgene i den sidste ende bliver ren beskæftigelsestapi.

En række af de ideer, indenrigsministeren i dette lovforslag og ændringsforslagene har fremsat om forsøg, er SF imod, hvilket i øvrigt fremgår af betænkningen. Det skyldes hovedsagelig, at de efter SFs opfattelse er meningsløse og derfor ikke bør fremmes. Andre forslag er SF på samme vis betænkelige ved, men vil ikke modstøtte sig, selv om SF mener at kunne forudsige resultaterne allerede på nuværende tidspunkt.

Ændringsforslag

Til § 1

Af *indenrigsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (KF, V, RV og KRF):

1) Efter nr. 1 indsættes som nyt nummer:

»01. I § 5 ophæves *stk. 2*.
Stk. 3 bliver herefter *stk. 2*.«

Af *indenrigsministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

2) Efter nr. 2 indsættes som nyt nummer:

»02. I § 9 indsættes som 2. *pkt.*:

»Frikommuneprojekter vedrørende iværksættedydelse kan godkendes, selv om den ledige ikke er fyldt 25 år.«

Af et *mindretal* (SF), tiltrådt af et *mindretal* (S):

3) Efter nr. 3 indsættes som nyt nummer:

»03. Efter § 10 indsættes i *kapitel 3* som ny paragraf:

»§ 10 a. Arbejdsministeren kan godkende regler for frikommuneforsøg, hvorefter en frikommune kan tilbyde ansatte i kommunen, der er dagpengeberettigede medlemmer af en arbejdsløshedskasse, orlov med arbejdsløshedsdagpenge. Det kan dog ikke som betingelse stilles, at de pågældende står til rådighed for arbejdsmarkedet i orlovsperioden. De stillinger, der herved bliver ledige, besættes i orlovsperioden med arbejdsløse med ret til arbejdsløshedsdagpenge.«

Af *indenrigsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (S, KF, V, RV og KRF):

4) Efter nr. 5 indsættes som nyt nummer:

»04. I § 22, *stk. 1, nr. 1*, indsættes efter »landbrugsejendom,«: »således at landbrugsministerens kompetence efter §§ 4 og 7 a overføres til en kommune eller amtskommune, der har status som frikommune, «.

5) Efter nr. 5 indsættes som nye numre:

»05. I § 22, *stk. 1*, indsættes som *nr. 3*:

»3) hvilke myndigheder, der administrerer, herunder træffer afgørelse i henhold til lovens § 7, *stk. 3*, og § 8, *stk. 5* og 6, vedrørende beboelsesbygning på en landbrugsejendom, og i forbindelse hermed fravige reglerne i § 7, *stk. 1*, og § 8, *stk. 3*, således at en frikommune kan opnå bemyndigelse til at tillade en landbrugsejendom uden beboelsesbygning på nærmere vilkår.«

06. I § 22, *stk. 2, 1. pkt.*, ændres »§§ 4 og 7 a« til: »§ 4, § 7, *stk. 1*, § 7 a og § 8, *stk. 3*,.«

Af *indenrigsministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

6) Efter nr. 5 indsættes som nyt nummer:

»07. Efter § 23 indsættes i *kapitel 9* som ny paragraf:

»§ 23 a. Landbrugsministeren kan godkende regler for frikommuneforsøg, der fraviger reglerne i § 1, *stk. 2* og 3, i lov om jordfordeling mellem landejendomme, jf. lovbekendtgørelse nr. 63 af 14. februar 1983, om, hvem der kan rejse og behandle jordfordelingsager.«

7) Efter nr. 6 indsættes som nyt nummer:

»08. I § 24 indsættes som stk. 2:

»Stk. 2. Miljøministeren kan godkende regler for frikommuneforsøg, hvorefter tillige Roskilde Amtskommune og Københavns og Frederiksberg Kommuner får mulighed for at gennemføre forsøg som nævnt i stk. 1, nr. 5-8.«

Af indenrigsministeren, tiltrådt af et flertal (KF, V, RV og KRF):

8) Efter nr. 6 indsættes som nyt nummer:

»09. Efter § 24 indsættes som ny paragraf:

»§ 24 a. Miljøministeren kan godkende regler for frikommuneforsøg, der fraviger bestemmelserne i miljøbeskyttelseslovens kapitel 5 om godkendelse m.v. af særligt forurenende virksomheder m.v., således at der gennemføres regler om, at visse typer af særligt forurenende virksomheder m.v. kan etableres og drives i bestemte områder i overensstemmelse med bestemmelser i et kommunalt regulativ.

Stk. 2. Miljøministeren kan i forbindelse hermed godkende regler om,

- 1) at afgørelser efter et kommunalt regulativ ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed,
- 2) kommunalbestyrelsens adgang til at opkræve gebyrer for tilsyn med de virksomheder, der er omfattet af et kommunalt regulativ, og
- 3) i hvilket omfang miljøbeskyttelseslovens bestemmelser i øvrigt skal finde anvendelse på de virksomheder, der er omfattet af et kommunalt regulativ.

Stk. 3. I regler, der udstedes i medfør af stk. 1 og 2, kan der fastsættes straf af bøde. Det kan endvidere fastsættes, at straffen kan stige til hæfte eller fængsel indtil 1 år, hvis overtrædelsen er begået forsætligt eller ved grov uagtsomhed, og hvis der ved overtrædelsen er

- 1) voldt skade på miljøet eller fremkaldt fare derfor eller
- 2) opnået eller tilsigtet en økonomisk fordel for den pågældende selv eller andre, herunder ved besparelser.

§ 83, stk. 4-6, i lov om miljøbeskyttelse jf. lovbekendtgørelse nr. 85 af 8. marts 1985, som ændret ved lov nr. 329 af 4. juni 1986

og § 17 i lov nr. 925 af 19. december 1986, finder tilsvarende anvendelse.«

Af et mindretal (S og SF):

9) Nr. 7 udgår.

Af indenrigsministeren, tiltrådt af udvalget:

10) Efter nr. 7 indsættes som nyt nummer:

»010. Efter § 29 indsættes i kapitel 11 som ny paragraf:

»§ 29 a. Ministeren for offentlige arbejder kan godkende regler for frikommuneforsøg, der fraviger bestemmelsen om, hvilke myndigheder der administrerer, herunder træffer afgørelse, efter § 2, stk. 1 og 2, i lov om offentlige veje, jf. lovbekendtgørelse nr. 368 af 6. august 1985.«

Af indenrigsministeren, tiltrådt af et flertal (S, KF, V, RV og KRF):

11) I nr. 8 indsættes efter den foreslåede § 30 a:

»§ 30 b. Ministeren for skatter og afgifter kan godkende regler for frikommuneforsøg, hvorefter vurderingsrådets kompetence og skyldrådets kompetence som 1. klageinstans efter lov om vurdering af landets faste ejendomme, jf. lovbekendtgørelse nr. 437 af 4. august 1984, overføres til kommunalbestyrelserne eller ligningskommissionerne, jf. lov om skattemyndighedernes organisation og om klageadgang m.m. (skattestyrelsesloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 573 af 14. november 1984.

Stk. 2. Godkendes regler for forsøg efter stk. 1, hvorefter skyldrådets kompetence som 1. klageinstans overføres til kommunalbestyrelsen eller ligningskommissionen, kan der fastsættes bestemmelser, hvorefter disses afgørelser enten kan påklages til skyldrådet som 2. klageinstans eller direkte til Landskatteretten.

Stk. 3. Der kan i forbindelse med frikommuneforsøg godkendt efter stk. 1 pålægges vurderingsformanden og vurderingsmændene andre opgaver end de i vurderingsloven opregnede.

Stk. 4. Der kan i forbindelse med godkendelse af regler for frikommuneforsøg fastsættes bestemmelser, hvorefter kommunalbestyrelsen eller ligningskommissionen kan efterprøve vurderingsansættelser, fordelinger m.v.

Der kan endvidere fastsættes bestemmelser om fremgangsmåden ved sagsbehandlingen, der fraviger vurderingslovens regler herom, samt bestemmelser, hvorefter ligningskommissionen kan bemyndige vurderingssekretariatet til at træffe afgørelser på kommissionens vegne.«

Af indenrigsministeren, tiltrådt af udvalget:

12) I nr. 8 indsættes efter den foreslåede § 30 a:

»§ 30 c. Ministeren for skatter og afgifter kan godkende regler for frikommuneforsøg, der fraviger reglerne i §§ 2 og 3 i lov om vurdering af landets faste ejendomme, jf. lovbekendtgørelse nr. 437 af 14. august 1984.«

13) Efter nr. 10 indsættes som nyt nummer:

»011. I § 32, stk. 4, der bliver stk. 5, ændres »stk. 3« til: »stk. 1 og 4«.

14) Efter nr. 12 indsættes som nyt nummer:

»012. I § 40 indsættes som stk. 2:

»Stk. 2. Undervisningsministeren kan godkende regler for frikommuneforsøg, der fraviger bestemmelserne i § 19, stk. 1 og 5, og § 40, stk. 1, i lov om folkeskolen, jf. lovbekendtgørelse nr. 541 af 21. august 1986.«

Bemærkninger

Til nr. 1

Med ændringsforslaget ophæves kravet om, at frikommuneregulativer skal behandles to gange i kommunalbestyrelsen.

På en konference, som Indenrigsministeriet netop har afholdt for frikommunerne, fremsatte et stort antal kommuner ønske om, at kravet om to behandlinger af frikommuneregulativer i kommunalbestyrelsen ophæves. Kommunerne fandt ikke, at der, som det f.eks. er tilfældet for årsbudgetter, er tilstrækkelig tungtvejende grunde til at opretholde kravet om to behandlinger.

Indenrigsministeriet kan tilslutte sig kommunernes vurdering. Det vil herefter være op til den enkelte kommunalbestyrelses egen beslutning, om den ønsker at undergive fri-

kommuneregulativer flere end én behandling i kommunalbestyrelsen.

Til nr. 2

For at kunne modtage iværksættedydelse er det efter lov om arbejdstilbud til ledige, jf. lovbekendtgørelse nr. 535 af 21. november 1985, som ændret ved § 17 i lov nr. 948 af 23. december 1986, bl.a. en forudsætning, at den ledige ikke er omfattet af bestemmelserne i lovens § 1, stk. 2, og § 8 om arbejdstilbud eller uddannelsesydelse til ledige under 25 år. Med den foreslåede tilføjelse til frikommunelovens § 9 får arbejdsministeren mulighed for at godkende regulativer for frikommuneforsøg vedrørende iværksættedydelse til ledige under 25 år.

Til nr. 3

Socialistisk Folkeparti har flere gange fremsat beslutningsforslag om en frivillig sabbatordning, senest i folketingsåret 1983-84 (2. samling), jf. Folketingstidende 1983-84 (2. samling), forhandlingerne sp. 258 og 743 og tillæg A sp. 1035.

I flere kommuner og amtskommuner, der er blevet frikommuner, er der fra de ansattes side stillet forslag om en frivillig sabbatordning, der betyder, at de ansatte i op til ét år får mulighed for at tage orlov med ret til at vende tilbage til samme stilling efter sabbatårets udløb.

Fordelen ved dette forslag er bl.a., at mange arbejdsløse får mulighed for at komme i arbejde i en periode af en vis længde (og tilmed får et fornuftigt stykke arbejde).

Socialistisk Folkeparti har i indeværende folketingsår fremsat lovforslag om ændring af frikommuneloven (lovforslag nr. L 172), således at der skabes mulighed for forsøg med sabbatordninger i frikommuner.

Ændringsforslaget er indholdsmæssigt identisk med L 172.

Til nr. 4

Det fremgår af bemærkningerne til forslaget til den gældende § 22 i frikommuneloven, at landbrugsministerens beføjelser alene vil kunne overføres til en amtskommune, der har status som frikommune.

Ændringsforslaget har til formål at give landbrugsministeren mulighed for at godken-

de frikommuneforsøg med overførsel af ministerens beføjelser til såvel primærkommuner som amtskommuner med status som frikommuner.

Til nr. 5

Efter landbrugslovens regler er der mulighed for inden for fastsatte rammer at erhverve eller drive mere end én landbrugsejendom. På ejendom nr. 2 er der risiko for, at beboelsesbygningen er i mindre god stand og kun vedligeholdes sparsomt. Forsøget tager sigte på at give en frikommune øgede muligheder for, at beboelsesbygningen kan udstykes og frasælges til en ejer, der istandsætter og vedligeholder bygningen til gavn for livet på landet, specielt i landkommuner.

Regler for forsøg på området kan indeholde bestemmelser om, at der først kan gives tilladelse til en sådan landbrugsejendomsuden beboelse, når behovet for suppleringsjord for de ejendomme, der ligger inden for sammenlægningsgrænsen på 1 km, er tilgode-set. Reglerne kan ligeledes indeholde bestemmelser om, at jorden ved førstkommande ejerskifte afhændes til sammenlægning med bestående landbrugsejendomme efter landbrugslovens almindelige regler.

En frikommunes afgørelse kan indankes for landbrugsministeren.

Et forsøg i en primærkommune er ikke til hinder for gennemførelse af forsøg i amtskommunen, men det amtskommunale forsøg vil da ikke omfatte den pågældende primærkommune.

Frikommunen vil få pålagt at orientere Landbrugsministeriet om sine afgørelser, og forsøg vil blive vurderet af både frikommunen og Landbrugsministeriet.

Forsøg på området vil kun kunne tillades i et begrænset antal frikommuner.

Der er fremsat ønske fra en frikommune om at overtage jordbrugskommissionens arbejdsopgaver i forbindelse med administrationen af visse af reglerne i landbrugsloven. Jordbrugskommissionerne og de stedlige medlemmer har ved bekendtgørelser og cirkulærer m.m. fået pålagt visse arbejdsopgaver i forbindelse med administrationen af landbrugsloven, herunder at udarbejde indstillinger til Landbrugsministeriets og Jordlovsudvalgets afgørelser samt at føre tilsyn.

Disse arbejdsopgaver vil i forbindelse med frikommuneforsøg kunne overdrages en frikommune i forsøgsperioden, og overdragelsen vil forudsætte inddragelse af jordbrugsmyndighedsmedvirken.

De nærmere regler for forsøg på området vil blive fastsat i både et frikommuneregulativ og ved en bekendtgørelse. Da arbejdsopgaverne ikke er pålagt ved lov, er det ikke nødvendigt at indføre lovbestemmelser i frikommuneloven for at skabe hjemmel til forsøg på området, jf. § 3 i frikommuneloven.

Til nr. 6

Ifølge jordfordelingsloven kan sager om jordfordeling rejses af landbrugsministeren, Jordbrugsdirektoratet og interesserede lods ejere. Med bestemmelsen kan også frikommuner få adgang til at rejse jordfordelingssager inden for kommunens område. Da frikommuneforsøg skal være udgiftsneutrale i forholdet mellem staten og kommunerne, kan der blive tale om kommunal medfinansiering, da der er begrænsede statslige midler til gennemførelse af jordfordelingssager. Kommunal medfinansiering vil kunne komme på tale, hvor der gennemføres mærkbart flere jordfordelingssager end sædvanligt. I overensstemmelse med gældende praksis vil kommunal medfinansiering ligeledes komme på tale, hvor jordomlægningerne hovedsagelig omfatter arealer, der er eller ved jordfordelingen kommer i kommunalt eje.

Efter de gældende regler i jordfordelingsloven behandles jordfordelingssager af jordbrugskommissionerne, jf. § 34 i lov om statens fremskaffelse af jord og udlån til jordbrugsmæssige formål m.m. I jordfordelingssager tiltrædes kommissionen af en byretsdommer beskikket af landbrugsministeren og et medlem, der repræsenterer realkreditinstitutter og banker og sparekasser, beskikket af landbrugsministeren efter forhandling med boligministeren og industriministeren, når der skal afsiges kendelser. Denne udvidede jordbrugskommission har domstolslignende kompetence til at afsige inappellable kendelser, der gør indgreb i komplicerede formueretlige forhold, herunder panthaveres stilling, og der er i loven hjemmel til tvangsomlægning af jorder tilhørende lodsejere, der ikke har tilsluttet sig jordfordelingsplanen.

Med ændringsforslaget åbnes der mulighed for frikommuneforsøg, hvor jordbrugskommissionsmedlemmerne kan erstattes af et tilsvarende antal medlemmer udpeget af frikommunen, hvorimod byretsdommeren og det realkreditkyndige medlem fortsat beskikkes af landbrugsministeren. Der oprettes således en særlig jordfordelingskommission for frikommunen med selvstændig status i forhold til kommunalbestyrelsen.

Uanset bestemmelsen i jordfordelingslovens § 1, stk. 3, vil dommeren og den kreditkyndige sagkyndige være de samme, som er udpeget for den normale jordbrugskommission for hele amtskommunen.

Der vil i forbindelse med godkendelse af frikommuneforsøg på området kunne stilles krav om, at et eller flere af de medlemmer, der udpeges af frikommunen, er jordbrugskyndige.

Jordfordelingssager behandles med Jordbrugsdirektoratet som sekretariat, og frikommuneforsøg vil fortsætte denne praksis.

Godkendelse af forsøg med kommunalt udpegede medlemmer i en primærkommune er ikke til hinder for en efterfølgende godkendelse af forsøg i amtskommunen, men det amtskommunale forsøg vil da ikke omfatte den pågældende primærkommune, medmindre amtskommunens jordfordelingsplan også omfatter omlægning af arealer i den pågældende primærkommune.

Bedømmelse af forsøg på jordfordelingsområdet foretages både af frikommunen og Jordbrugsdirektoratet.

Til nr. 7

Med ændringsforslaget får miljøministeren hjemmel til at godkende, at Roskilde Amtskommune og Københavns og Frederiksberg Kommuner overtager sagsbehandlings- og tilsynsopgaver på miljøområdet fra Hovedstadsrådet, uanset at Roskilde Amtskommune og Københavns og Frederiksberg Kommuner ikke har status som frikommune. Et sådant forsøg vil blive gennemført af Københavns og Frederiksberg Amtskommuner, der har frikommunestatus.

Herved opnås, at forsøget kan komme til at dække hele hovedstadsområdet, således at kompetencefordelingen på miljøområdet i denne region bliver ensartet. Ved forsøgets ophør skal der herefter på baggrund af de

indhøstede erfaringer tages stilling til den fremtidige fordeling af miljøopgaver i hovedstadsområdet.

Til nr. 8

Bestemmelsen giver hjemmel til at godkende frikommuneforsøg, der fraviger bestemmelserne i miljøbeskyttelseslovens kapitel 5, hvorved der i et frikommuneregulativ kan fastsættes generelle krav til forureningen ved etablering af bestemte virksomheder inden for bestemte områder. En virksomhed, der er omfattet af regulativet, kan herefter etablere sig uden at afvente en kapitel 5-godkendelse, idet oplysninger om en virksomheds forureningsforhold skal indgives samtidig med ansøgning om byggetilladelse.

Formålet med et sådant forsøg er dels at lette sagsgangen for såvel kommuner som virksomheder, dels at virksomheder og borgere på forhånd skal kunne gøre sig bekendt med, hvilke miljøkrav der stilles.

Regulativet vil indeholde bestemmelser om, præcis hvilke typer af særligt forurenende virksomheder der er omfattet af forsøget, og præcis hvilke områder regulativet gælder for. Med henblik på at sikre, at der ved et sådant forsøg ikke sker miljømæssige forringelser af omgivelserne, vil der i regulativet endvidere blive fastsat regler om sagsbehandling, klageadgang, tilsyn og indgreb over for overtrædelser.

Den foreslåede bestemmelse indeholder desuden hjemmel til i regulativet at fastsætte straf for overtrædelser.

Til nr. 9

Mindretallet finder, at en klagefrist på 2 uger er utilladelig kort.

Til nr. 10

Bestemmelsen giver hjemmel til, at ministeren for offentlige arbejder kan godkende forsøg, hvorefter beføjelser, som staten har som vejbestyrelse for statsvejene, decentraliseres til en friamtskommune.

Forsøget indebærer, at friamtskommunen får mulighed for at foretage en samlet prioritering af vedligeholdelsearbejder og mindre anlægsarbejder for amtsveje og statsveje. Forsøget skal være udgiftsneutralt i forholdet mellem staten og friamtskommunen. Staten

udbetaler derfor et beløb til friamtskommunen, der svarer til statens besparelse ved forsøget.

For at sikre gennemførelsen af en overordnet landsdækkende trafikpolitik, herunder ensartethed og sammenhæng i det overordnede vejnet, kan ministeren for offentlige arbejder gøre forsøget betinget af, at Ministeriet for Offentlige Arbejder kan overtage udførelsen af et hvilket som helst arbejde, herunder planlægning, i det omfang det er nødvendigt for at sikre gennemførelsen af en overordnet landsdækkende trafikpolitik. Suspenderes forsøget for konkrete vedligeholdelses- eller anlægsaktiviteter, reduceres statens tilskud til amtskommunen tilsvarende.

Forsøget vil endvidere kunne gøres betinget af, at anlægsarbejder kræves forelagt til godkendelse forinden iværksættelse.

Forsøget vil endelig kunne gøres betinget af, at statslige besparelsesinitiativer på vejområdet også slår igennem over for statens tilskud til friamtskommunen.

Konkrete broarbejder og lign. kan undtages fra forsøget.

Forsøget kan alene godkendes for Københavns Amtskommunes vedkommende.

Til nr. 11

Den foreslåede bestemmelse åbner mulighed for at godkende frikommuneforsøg, hvorefter vurderingsrådets ansættelser, afgørelser og fordelinger efter vurderingslovens § 2, stk. 4, § 4, stk. 1, 3 og 4, § 5, stk. 1, § 6, § 10, stk. 3, § 14, stk. 6, § 17, §§ 30-34, § 38, stk. 2, og § 39, stk. 1, samt skyldrådets kompetence som 1. klageinstans efter vurderingslovens § 42, stk. 1, pålægges kommunalbestyrelsen eller ligningskommissionen. Klagebehandlingen kommer herved til at følge den fremgangsmåde, der kendes fra klager over ligningskommissionernes skatteansættelse af indkomst og formue, hvorefter klager i 1. instans indgives til den myndighed, der tidligere har truffet afgørelse i sagen.

Frikommuneforsøget vil endvidere indebære, at vurderingslovens regler om nedsættelse af vurderingsråd, om vederlæggelse af vurderingsmænd og om vurderingsmænds habilitet i vurderingslovens § 22, stk. 2, § 23, stk. 1-5, § 27 og § 28, stk. 1 og 2, kan fraviges og i frikommuneregulativet erstattes af nye regler eller af de tilsvarende regler i skat-

testyrelsesloven og i forretningsordenen for ligningskommissioner uden for København. Endelig vil frikommuneforsøgene nødvendigvis gøre en række fravigelser af teknisk karakter af vurderingslovens § 35, stk. 1 og 2, § 38, stk. 2, § 39 A, § 40, stk. 1, og af § 42, stk. 1 og 2.

Den mulighed, som det foreslåede stk. 2 åbner for at fastsætte bestemmelser, hvorefter kommunalbestyrelsens eller ligningskommissionens afgørelse som 1. klageinstans skal kunne påklages direkte til Landsskatteretten, er i overensstemmelse med nr. 8 i det fremsatte lovforslag om skatteansættelse af indkomst og formue.

Efter ændringsforslaget bortfalder vurderingsformandens nuværende opgaver som vurderingsformand. De samme gælder vurderingsmændenes opgaver. Der foreslås derfor i stk. 3, at vurderingsformanden - og evt. vurderingsmændene - skal kunne pålægges andre opgaver.

De opgaver, som man kan tænke sig skal kunne pålægges vurderingsformanden og evt. vurderingsmændene efter stk. 3, er ydelse af bistand til ligningskommissionen eller kommunalbestyrelsen ved vurdering af ejendomme af særlig karakter.

Vurderingsformanden og vurderingsmændene kan deltage som tilfornordnede i vurderingsarbejdet, og de kan deltage i evalueringen af frikommuneforsøget.

Ved det foreslåede stk. 4, 1. pkt., skabes der hjemmel for kommunalbestyrelsen eller ligningskommissionen til at efterprøve vurderingsansættelser og fordelinger (revision). Den ligeledes i stk. 4 foreslåede hjemmel for ligningskommissionerne til at delegere vurderingskompetencen til vurderingssekretariatene er i overensstemmelse med den mulighed, som ligningskommissionerne har for at bemyndige skatteforvaltningen til at træffe afgørelse på kommissionens vegne.

Det forudsættes, at de afvigende regler, der kan fastsættes efter stk. 4, ikke i retssikkerhedsmæssig forstand stiller borgerne ringere end den pågældende lovgivning.

Til nr. 12

Bestemmelsen åbner mulighed for, at omvurdering kan ske løbende, når der er anledning til det, i stedet for at omvurderinger foretages én gang om året. Forsøg efter den-

ne bestemmelse vil sigte på, at borgerne vil få bedre og hurtigere service, da beregning af egen lejeværdi og grundskyld hurtigere ajourføres. Samtidig opnås en bedre ressourcenyttelse i forvaltningen. Tidspunktet for ikrafttræden af den skattemæssige virkning eller andre restvirkninger efter lovgivningen i øvrigt berøres ikke af forsøget.

Til nr. 13

Ændringen af henvisningen fra stk. 3 til stk. 4 er teknisk.

Indsættelsen af stk. 1 indebærer, at alle kommuner i en friamtskommune får mulighed for at træffe beslutninger efter bistandslovens § 42, stk. 2, og § 58, stk. 3, samt efter §§ 14, 16 og 18 i lov om social pension. Der har siden lovforslagets fremsættelse været forespørgsler om muligheden for at lave forsøg med revaliderings- og pensionsnævnets kompetence i en friamtskommune.

Til nr. 14

Baggrunden for ændringsforslaget er, at voksnes deltagelse i folkeskolens undervisning støder imod de for folkeskolen fastsatte aldersgrænser. Disse er indeholdt i bestemmelserne i lovens § 19, stk. 1 og 5. Det fremgår af § 19, stk. 1, at kommunen skal sørge for undervisning i grundskolen og 10. klasse af børn og unge, der bor eller opholder sig i

kommunen, og hvis forældre ønsker dem optaget i folkeskolen. Det fremgår af gennemførelsescirkulæret til folkeskoleloven af 1976, afsnit II.18.1., at bestemmelserne i § 19 ikke er til hinder for, at der gives elever, der er fyldt 18 år, tilladelse til at fortsætte skolegangen ét eller flere år, eller at der gives elever, der har opnået dispensation efter § 33, stk. 4, tilladelse til at fortsætte skolegangen efter det fyldte 18. år.

Bestemmelsen i § 19, stk. 1, må derfor forstås således, at der ikke er en almindelig adgang til, at voksne over 18 år kan modtage undervisning i folkeskolen.

Sigtet med en hjemmel til at kunne fravige § 19, stk. 1, er tillige at kunne fravige det almindelige princip om, at elever skal være indskrevet i folkeskolen for at kunne følge undervisning i f.eks. et valgfag.

Formålet med udvidelsen er konkret,

- at det kan godkendes, at undervisning i fritiden efter folkeskolelovens § 3, stk. 3, også kan tilbydes voksne mod betaling og med en deltagelse på indtil halvdelen af et holds deltagerantal, og
- at det kan godkendes, at undervisning i folkeskolens valgfag på 8.-10. klassetrin efter folkeskolelovens § 9 også kan tilbydes voksne mod betaling og med en deltagelse på indtil halvdelen af et holds deltagerantal.

Karen Højte Jensen (KF) nfm. d. Flemming Jensen (KF) Lizzie Lichtenberg (KF)

Lis Aaltonen (KF) Svend Heiselberg (V) Niels Anker Kofoed (V) Maisted (V)

Steffensen (KRF) Hanne Andersen (S) Dorte Bennedsen (S)

Tove Lindbo Larsen (S) Lerke (S) Henning Rasmussen (S) fmd. Taanquist (S)

Agerschou (SF) Tommy Dinesen (SF) Ole Vig Jensen (RV)

Partierne CD, FP og VS havde ikke medlemmer i udvalget.